

ASS-ARRANGEMENTEN BIEDEN CONTINUÏTEIT, STRUCTUUR EN DUIDELJKHEID

Met twee zogenoemde 'ASS-arrangementen' bewerkstelligt het Oostvaarders College in Almere dat leerlingen met autisme of een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte een havo- of vwo-diploma behalen in een grotendeels reguliere setting. Manager Leerwegondersteuning Jentien van Staveren is eindverantwoordelijk voor deze arrangementen.

In 2017 startte de school met 'trajectbegeleiding' en sinds dit schooljaar (2021 -2022) is er ook 'de structuurklas'. Beide arrangementen zijn voor leerlingen met een autisme spectrum stoornis (ASS) of een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte. De voorzieningen zijn ondergebracht in een rustige vleugel van de school en worden geleid door professionals die zijn gespecialiseerd in de problematiek. Vanuit het samenwerkingsverband biedt een in ASS gespecialiseerde medewerker twee dagdelen per week ondersteuning bij de uitvoering van de arrangementen.

STRUCTUUR AANBRENGEN

De trajectbegeleiding is bedoeld voor leerlingen die in principe in een reguliere

groep kunnen functioneren, maar die daar in de onderbouw ondersteuning bij nodig hebben. Deze leerlingen volgen de reguliere lessen, maar krijgen voor, na of tijdens deze lessen in een prikkelarm lokaal extra ondersteuning van een trajectbegeleider en een onderwijsassistent die veel ervaring hebben met deze doelgroep, vertelt Jentien van Staveren.

"Zij leren de leerlingen om structuur aan te brengen in hun leeromgeving, waardoor ze de lessen beter kunnen volgen en hun zelfstandigheid vergroten. Ze trainen leerlingen bijvoorbeeld in het plannen van hun werk, het organiseren van schoolse materialen en het leren leren. Zo nodig krijgen ze ook vakinhoudelijke ondersteuning. Inzet is dat de leerlingen na maximaal drie jaar zelfstandig, zonder extra begeleiding, het reguliere onderwijs kunnen volgen."

AUTISMEBELEVINGSCIRCUIT

De trajectbegeleider is regelmatig aanwezig in reguliere lessen om de trajectleerlingen, maar ook de docenten, te observeren. "De trajectbegeleider coacht ook de docenten", legt Jentien uit. "Lesgeven

aan deze leerlingen vereist een specifieke aanpak, waarin 'continuïteit', 'structuur' en 'duidelijkheid' kernbegrippen zijn. Alle onderbouwdocenten van onze school hebben destijds het autismebelevingscircuit gevolgd, zodat ze zich enigszins kunnen voorstellen wat het voor deze leerlingen betekent om in een reguliere groep te zitten en om te leren hoe ze daar rekening mee kunnen houden. Het is belangrijk om structureel aandacht te besteden aan professionalisering."

VASTE LES- EN DAGSTRUCTUUR

Er zijn ook leerlingen die, vooral in de eerste jaren in het voortgezet onderwijs, meer ondersteuning nodig hebben om de overstap naar de reguliere groep te maken. Daarom is dit schooljaar (2021 -2022) de zogenoemde 'structuurklas' van start gegaan. Maximaal 16 leerlingen volgen onderwijs in een apart lokaal met een eigen pauzeruimte. De structuurklas is voor eerste- en tweedejaars leerlingen met een havo- of vwo-advies. Inzet is dat zij na maximaal twee jaar kunnen doorstromen naar een reguliere klas met trajectbegeleiding.

RUSTGEVENDE INVLOED

In de structuurklas staan 's ochtends de theorielessen op het programma en is er 's middags aandacht voor onder andere begeleidingsgesprekken, sociale vaardigheden, huiswerk en extra instructie.

De theorielessen worden deels gegeven door de gespecialiseerde klassenmentor/coach van de structuurklas en deels door vakdocenten. "Deze vakdocenten, die hiervoor zelf hebben gekozen, zijn allemaal geschoold en worden gecoacht door de klassenmentor", vertelt Jentien. "Iedereen volgt een vaste les- en dagstructuur, gebruikt de methode "Geef me de vijf" en werkt volgens het directe instructiemodel."

Er is in de 'ASS-vleugel' van het gebouw drie dagdelen per week een hulphond aanwezig, die wordt ingezet bij de ondersteuning van zowel de leerlingen van de trajectbegeleiding als van de structuurklas. "Het is fantastisch om te zien wat dat met deze leerlingen doet", zegt Jentien. "Die hond heeft een rustgevende invloed op de leerlingen; dat is heel bijzonder."

BEETJE AFREMME

De ouders zijn vanaf het begin - het oriënterend gesprek - nauw betrokken bij beide arrangementen. Er wordt samen met de ouders en de leerling een OPP opgesteld, dat regelmatig wordt geëvalueerd. "Soms moeten we ouders een beetje afremmen, omdat ze overbezorgd zijn", vertelt Jentien, "Ze zijn bijvoorbeeld gewend om hun kind elke dag naar school te brengen. We werken samen met jeugdhulp om leerlingen te trainen om zelfstandig naar school te komen en om de ouders te helpen om hun kind wat meer los te laten."

FLUÏDE GRENZEN

Er is veel behoefte aan de ASS arrangementen. De trajectbegeleiding gaat uit van maximaal 30 leerlingen, maar heeft meestal 38 a 40 deelnemers; en ook voor de structuurklas zijn er meer aanmeldingen dan plaatsen. "In samenwerking met het samenwerkingsverband en de vso-school in Almere zoeken we naar uitbreidingsmogelijkheden", vertelt Jentien. "Maar ook hebben we de ambitie de samenwerking met het vso te intensiveren om de grenzen tussen vo en vso meer fluïde te maken. Stip op de horizon is het 'school-in-school model', waarin leerlingen heel soepel tussen vo en vso heen en weer kunnen bewegen en het niet meer als twee verschillende scholen ervaren."